

## Autoreferat

1. **Imię i nazwisko:** Lucie Zormanová
2. **Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej.**

2005 - Ostravská univerzita v Ostravě (Uniwersytet Ostravski w mieście Ostrava), Wydział Pedagogiczny, kierunek: Kształcenie nauczycieli klas 6-9 szkoły podstawowej (nauka obywatelska i geografia), tytuł: Mgr., tytuł pracy magisterskiej: Płeć i wpływ płci na edukację, promotor: Mgr. Marcel Mečiar

2008 - egzamin doktorski, Univerzita Komenského Bratislava (Uniwersytet Komeńskiego w mieście Bratislava), kierunek: nauczanie przedmiotu akademickiego nauka obywatelska, tytuł: PaedDr., tytuł rozprawy doktorskiej: Płeć w edukacji dzieci i młodzieży w szkole podstawowej: porównanie poziomu aktywności chłopców i dziewcząt w nauczaniu i osiągnięć w nauce w szkole podstawowej, promotor: prof. PhDr. Jozef Lysý, CSc.

2009 - egzamin doktorski, Masarykova Univerzita Brno (Uniwersytet Masaryka w mieście Brno), Wydział Pedagogiczny, kierunek studiów doktoranckich: pedagogika, tytuł: Ph.D., tytuł rozprawy doktorskiej: Aktywność chłopców i dziewcząt oraz aktywność aktywizacyjna nauczyciela w nauce obywatelskiej, promotor: doc. prof. PhDr. Evžen Řehulka, CSc.; recenzenci: prof. PhDr. Zdeněk Helus, DrSc., prof. PhDr. Josef Maňák, CSc.

### 3. **Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych.**

1.9.2007 - 31.8.2008 – nauczycielka klas 1-5 szkoły podstawowej – Szkoła podstawowa Nové Bránice

1.9.2008 - 31.8.2012 – adiunkt – Wydział Pedagogiczny Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (Uniwersytet Południowoczeski w mieście České Budějovice)

1.10.2012 – do tej pory – nauczyciel akademicki - Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna, Wydział zamiejscowy Wodzisław Śląski  
1.9.2012 - 31.8.2013 – nauczycielka klas 1-5 szkoły podstawowej – Szkoła Podstawowa Petrovice u Karviné  
1.9.2015 - 31.1.2018 – adiunkt - Univerzita J. A. Komenského v Praze (Uniwersytet J.A. Komeńskiego w mieście Praha)  
1.10.2015 – 30.9. 2021 – nauczyciel akademicki - Wyższa Szkoła Menedżerska w Warszawie, Wydział Zamiejscowy Karviná  
1.11.2017 – do tej pory – adiunkt - Instytut Pedagogiki, Wydział Nauk Społecznych, Uniwersytet Śląski v Katowicach  
1.9.2018 – do tej pory – nauczycielka w przedszkolu – Przedszkole Towarzystwa Ewangelickiego w Cieszynie

**4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.).**

a) autor, tytuł publikacji, rok wydania, wydawca, recenzenci

**Lucie Zormanová: Polské národnostní školství na Zaolší (Polskie szkolnictwo narodowościowe na Zaolziu), Katowice 2021, Wydawnictwo Uniwersytet Śląski w Katowicach, s. 217. ISBN 978-83-226-4024-1 Recenzent: prof. dr hab. Alojzy Suchanek, CSc.**

b) cel pracy, wyniki badań, wykorzystanie wyników badań

**Cel pracy**

Prezentowana praca jest wynikiem moich zainteresowań badawczych poświęconych problematyce polskiej edukacji narodowej na Zaolziu.

W prezentowanej monografii przedmiotem badań uczyniłam polską edukacją narodową na Zaolziu. Celem niniejszej monografii było przedstawienie, przeanalizowanie i podsumowanie najważniejszych wydarzeń, cech rozwojowych, danych statystycznych i innych zjawisk związanych z edukacją w regionie Śląska

Cieszyńskiego, ze szczególnym uwzględnieniem nauczania z polskim językiem nauczania od jego początków do czasów współczesnych.

Większa część pracy, realizowana metodami badań historyczno-pedagogicznych, poświęcona jest opisowi rozwoju oświaty na całym terenie Śląska Cieszyńskiego od pierwszych szkół, które powstały na tym terenie wraz z rozpowszechnieniem chrześcijaństwa do czasów współczesnych. W pierwszej kolejności wskazuję główne cechy rozwojowe oświaty na całym obszarze Śląska Cieszyńskiego, czyli jego ówczesnej czeskiej i polskiej części. Po 1860 r., czyli po utworzeniu szkół polskich, skupiam się tylko na szkołach polskich, ale terenem moich badań nadal pozostaje całe terytorium Śląska Cieszyńskiego, czyli jego obecna czeska i polska część, aż do podziału tego terytorium na część polską i polską, ponieważ chodziło o jedno terytorium, edukacja przeplatała się na terenie całego Śląska Cieszyńskiego. Granice między Polską a Republiką Czechosłowacką zostały definitywnie ustalone dopiero w 1920 r., więc po 1920 r. skupiam się wyłącznie na polskim szkolnictwie narodowym po czeskiej części Śląska Cieszyńskiego, czyli na Zaolziu.

W badaniach historyczno-pedagogicznych korzystano z drukowanych materiałów normatywnych i dokumentów archiwalnych. Materiały dotyczące szkół ewangelickich i pracujących tam nauczycieli pochodziły z Biblioteki i Archiwum Tschammera w Cieszynie. Kroniki szkolne, podręczniki i inne materialne pomoce dydaktyczne wykorzystywane w szkołach pochodziły z Archiwum w mieście Karviná, Archiwum Wojewódzkiego w mieście Opava, Ośrodka Dokumentacyjnego Kongresu Polaków. Wykorzystano również wiele zasobów książkowych i innych zasobów dostępnych w bibliotekach. Były to głównie materiały przechowywane w następujących instytucjach: Książnica Cieszyńska, Biblioteka Kościoła Ewangelickiego im. Rudolfa Tschammera, Biblioteka Muzeum Śląska Cieszyńskiego, Biblioteka Pedagogiczna, Biblioteka w mieście Český Těšín, Biblioteka Wojewódzka w mieście Karviná, Oddział Literatury Polskiej. Ważnym źródłem była także prasa nauczycielska, zwłaszcza „Školský věstník“ („Dziennik Szkolny”), wydawany od 1904 r., „Pedagogický měsíčník“ („Miesięcznik Pedagogiczny”), wydawany w latach 1892-1939 oraz tygodnik „Vzdělávací průvodce” („Przewodnik Oświatowy”) wydawany przez Společnosti lidové školy (Towarzystwo Szkoły Ludowej) w latach 1907-1939. Ważnymi źródłami były także źródła czasopism, tygodnik "Gwiazdka Cieszyńska"

wydawany w latach 1851-1939 oraz miesięcznik "Zwrot" wydawany od 1949 do dnia dzisiejszego.

W ostatnim rozdziale opisuję i oceniam aktualny stan edukacji z polskim językiem nauczania na Zaolziu, wykorzystując analizę treści stron internetowych przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów z polskim językiem nauczania, stron internetowych instytucji reprezentujących polską mniejszość narodową i wspierających szkoły z polskim językiem nauczania, jako Ośrodek Pedagogiczny Polskiej Oświaty Narodowej, Kongres Polaków w Republice Czeskiej, Towarzystwo Nauczycieli Polskich w Republice Czeskiej.

W ostatnim rozdziale przedstawiono również wyniki badań ilościowych i jakościowych, które skupiły się na kilku zagadnieniach związanych z aktualnym stanem polskiej edukacji narodowej. Za pomocą badania kwestionariuszowego określono narodowość rodziców uczniów i dzieci uczęszczających do szkół podstawowych i przedszkoli z polskim językiem nauczania, określono poziom dwujęzyczności rodziców, skupiłam się również na języku używanym w codziennej mowie rodziców z dziećmi, dziadków z dziećmi. W badaniu kwestionariuszowym wzięło udział 203 respondentów. Korzystając z badań jakościowych przeprowadzonych za pomocą częściowo ustrukturyzowanych wywiadów z 18 rodzicami dzieci i uczniów uczęszczających do przedszkola i szkoły podstawowej z polskim jako językiem nauczania w mieście Karviná, skupiłam się na motywach rodziców, które skłoniły ich do zapisania dziecka do tej szkoły podstawowej lub przedszkola. Badania przeprowadzone metodą częściowo ustrukturyzowanych wywiadów dotyczyły również problematyki domowego przygotowania do nauczania w rodzinach uczniów szkół z polskim językiem nauczania.

### **Wyniki badania kwestionariuszowego, wnioski i rozważania końcowe**

Jak pokazuje niniejsza praca, szkoły z polskim językiem nauczania mają na Zaolziu bardzo długą tradycję. Od lat 60 XIX stulecia to właśnie polskie szkoły narodowe stały się centrem polskości, szkoły były częścią życia narodowego, a nauczyciele byli często patriotycznymi namiętnymi rozbudzacami narodowymi. Dzięki wytrwałej pracy tych patriotów polska edukacja narodowa pokonała szereg przeszkód, o których piszę w niniejszej monografii. Polska edukacja narodowa przeszła szereg trudnych

okresów od czasów monarchii habsburskiej do okresu obu wojen światowych, a dla polskiej mniejszości narodowej kilka trudnych lat po zakończeniu II wojny światowej. Polska edukacja narodowa przeżywała czasy wielkiego rozwoju, a także czasy kryzysów, związanych ze spadkiem liczby uczniów, które spowodowało łączenie się klas i ostatecznie zamykaniem samych szkół.

W współczesnych czasach możemy mówić o pewnej stabilizacji liczby uczniów. Nawet jeżeli skupimy się na grupach najmłodszych dzieci uczęszczających do przedszkoli i klas szkół podstawowych, to w niektórych szkołach obserwujemy nawet niewielki wzrost liczby uczniów i dzieci zapisywanych do tych szkół.

Jak pokazują wyniki badań, zarówno ilościowych, posłużono się techniką ankiety, jak i jakościowych, posłużono się metodą częściowo ustrukturyzowanych wywiadów, wiele dzieci z małżeństw mieszanych uczęszcza obecnie do przedszkoli lub szkół podstawowych z polskim językiem nauczania. Jest to duża różnica w porównaniu z okresem po 1945 roku, kiedy dzieci z małżeństw mieszanych uczęszczały głównie do szkół czeskich. Wybór przedszkola lub szkoły podstawowej z polskim językiem nauczania dla rodziców żyjących w małżeństwie mieszanym jest spowodowany obecną sytuacją na rynku pracy, gdzie dwujęzyczność jest pozytywnie oceniana przez pracodawców, zwłaszcza w rejonie przygranicznym. Dwujęzyczność daje też większe możliwości przy wyborze dalszych studiów, które mogą być realizowane zarówno w Republice Czeskiej, jak i w Polsce, a także oczywiście większe możliwości na rynku pracy. Osoba dwujęzyczna może być zatrudniona zarówno przez pracodawców w Republice Czeskiej, jak i w Polsce. To właśnie argument dwujęzyczności i płynące z niego korzyści związane z dalszym studiowaniem i zatrudnieniem są, jak pokazują wyniki mojego badania, najczęściej przytaczanym argumentem rodziców przy wyborze szkoły podstawowej lub przedszkola. Obecnie rodzice nie zapisują już swoich dzieci do przedszkola czy szkoły podstawowej z polskim językiem nauczania, ponieważ deklarują narodowość polską, ale właśnie dla dobra dwujęzycznego środowiska tej szkoły. Wybierając szkołę, rodzice zdają sobie również sprawę z innych zalet polskich szkół narodowościowych, takich jak intensywna współpraca rodziny ze szkołą, mniejsza liczba uczniów w klasie, co wiąże się z możliwością indywidualnego podejścia nauczycieli do uczniów. Rodzice często stwierdzają również, że to możliwość indywidualnego podejścia do uczniów i intensywnej

współpracy między szkołą a rodziną prowadzi do mniejszych problemów edukacyjnych w tych szkołach w porównaniu z czeskimi szkołami podstawowymi.

W ostatnich latach do niektórych przedszkoli i szkół podstawowych z polskim językiem nauczania, zwłaszcza do Szkoły Podstawowej i Przedszkola z polskim językiem nauczania w mieście Karviná i Szkoły Podstawowej i Przedszkola z polskim językiem nauczania w mieście Český Těšín, uczęszczają uczniowie mieszkający w Polsce, którzy są obywatelami Polski, których rodzice również mieszkają i pracują w Polsce. Obywatele Polscy przytaczają kilka motywów, które skłoniły ich do zapisania dzieci do tych placówek. Najważniejszym z tych motywów jest dwujęzyczność, która jest również postrzegana przez rodziców-obywateli polskich jako duży plus na obecnym rynku pracy, zwłaszcza w sytuacji, gdy wielu Polaków na pograniczu pracuje w czeskich firmach. Mają też świadomość, że ich dzieci będą w przyszłości bardziej pozytywnie oceniane przez polskich pracodawców, właśnie dlatego, że będą w pełni dwujęzyczne, co jest wielką zaletą w rejonie przygranicznym. Inne argumenty tych rodziców to: większa liczba zajęć pozalekcyjnych w szkole, dobrze zorganizowana świetlica szkolna, która rozwija dziecko na wiele sposobów, zarówno artystycznych, twórczych, jak i fizycznych. Rodzice wspomnieli też o zaletach, że szkoły z polskim językiem nauczania w Czechach są tańsze niż szkoły podstawowe w Polsce, ponieważ dzieci otrzymują podręczniki za darmo, a świetlice szkolne też są bardzo tanie.

**5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.**

A) Informacje o działalności naukowej prowadzonej przed uzyskaniem stopnia doktora

Przed uzyskaniem stopnia doktora moja działalność związana była z dziedziną dydaktyki, w ramach której koncentrowałam się na problematyce aktywności uczniów i płci, temat ten wiązał się również z moją pracą magisterską i doktorską oraz innymi publikacjami, zwłaszcza rozdziałami w monografiach. Ogromny wpływ na moją działalność naukową przed uzyskaniem stopnia doktora miało środowisko Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Masaryka, w którym pracowałam jako doktorant. W swoich badaniach nad aktywnością uczniów i wpływem płci na tą aktywność

nawiązałam do wcześniejszych prac prof. Maňáka lub prof. Švece, którzy również skupili się na aktywności uczniów, aktywizującej czynności nauczyciela. W swoich badaniach aktywności uczniów i wpływu płci na tę aktywność, czy też badań aktywności uczniów i aktywizującej czynności nauczyciela, rozwinęłam odkryte wcześniej pojęcia i stosowane głównie przez prof. Maňáka. Koncepcję tę rozwijałam lub wykorzystywałam w innym kontekście, zwłaszcza w związku z pisaniem pracy doktorskiej, a także w związku z działalnością wydawniczą.

Przed uzyskaniem stopnia doktora opublikowałam 5 artykułów w czasopismach, 7 rozdziałów w monografiach (z których u jednego byłam współautorem), 1 monografię we współautorstwie i 3 artykuły w pracach zbiorowych.

Poniżej przykładowe teksty opublikowane w tym okresie:

#### *Monografie*

PECINA P.; ZORMANOVÁ L. *Metody a formy aktivní práce žáků v teorii a praxi. (Metody i formy aktywnej pracy uczniów w teorii i praktyce.)* Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, 2009. 147 s. numer tomu 114.

#### *Rozdziały w monografii*

ZORMANOVÁ L. Nutnost zavádění konceptu gender do vzdělávacího obsahu předmětu občanská výchova (Konecność wprowadzenia pojęcia płci do treści kształcenia przedmiotu wychowanie obywatelskie) W: *Výchova k občanství pro 21. století (Wychowanie obywatelskie w XXI wieku)*. Red. A. STANĚK. Praha. SPHV, 2008, s.308-322

ZORMANOVÁ L., PECINA P. Srovnání aktivity chlapců a dívek a aktivizační činnosti učitele ve výuce občanské nauky na ZŠ (Porównanie aktywności chłopców i dziewcząt oraz aktywizującej czynności nauczyciela w nauczaniu wychowania obywatelskiego w szkole podstawowej) W: *Pedagogický výzkum jako podpora proměny současné školy (Badania pedagogiczne jako wsparcie transformacji obecnej szkoły)*. GAUDEAMUS. Red. T. SVATOŠ, J. DOLEŽALOVÁ. UHK, Hradec Králové, 2008, s.506-519

ZORMANOVÁ L. Srovnání aktivity a studijního prospěchu chlapců a dívek ve výuce občanské výchovy na základní škole (Porównanie aktywności i wyników w nauce chłopców i dziewcząt w wychowaniu obywatelskim w szkole podstawowej) W: *Absolvent základní školy (Absolwent szkoły podstawowej)*. Red. T. JANÍK, J. MAŇÁK. PedF MU, 2007, s.264-271

ZORMANOVÁ L. Srovnání aktivity chlapců a dívek a aktivizační činnosti učitele ve výuce občanské výchovy na ZŠ (Porównanie aktywności chłopców i dziewcząt oraz aktywizującej czynności nauczyciela w przedmiocie wychowanie obywatelskie w szkole podstawowej) in: *Klíma školy 21. storočia (Klimat szkoły XIX wieku)*. Red. L.KASÁČOVÁ, K. BENCOVÁ. PedF UMB a Centrum vzdelavania doktorandov při PF UMB, 2008.

#### B) Działalność naukowa po uzyskaniu stopnia doktora

Po uzyskaniu stopnia doktora opublikowałam łącznie 20 artykułów naukowych (jeden we współautorstwie), 6 monografii, 7 rozdziałów w monografiach wieloautorskich, 1 skrypt uniwersytecki we współautorstwie.

Po uzyskaniu stopnia doktora skoncentrowałam się głównie na następujących obszarach: dydaktyka i pedagogika wielokulturowa

#### **Dydaktyka**

Po uzyskaniu stopnia doktora nadal koncentrowałam się na dydaktyce, szczególnie na kształceniu na odległość. Rozwój moich badań w zakresie kształcenia na odległość jest niewątpliwie związany z pracą w Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej, gdzie prowadzę kursy e-learningowe. Opublikowałam 7 artykułów na ten temat w czasopismach naukowych, 3 rozdziały w monografiach wieloautorskich, 4 monografie (1 monografia poświęcona zagadnieniu kształcenia na odległość, 3 monografie poświęcone zagadnieniu dydaktyki) oraz 1 skrypt uniwersytecki w współautorski.

#### *Monografie*

ZORMANOVÁ L. *Distance Learning in the Higher Education*. LAP LAMBERT Academic Publishing, 2017.

ZORMANOVÁ L. *Didaktika dospělých (Dydaktyka dorosłych)*. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0051-4



ZORMANOVÁ L. *Obecná didaktika srozumitelně a názorně (Dydaktyka ogólna jasno i wyraźnie)*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4590-9.

ZORMANOVÁ L. *Výukové metody v pedagogice názorně a s praktickými ukázkami (Metody nauczania w pedagogice jasno i z praktycznymi przykładami)*. Praha: Grada, 2012. ISBN 8024778467.

#### *Artykuły w czasopismach naukowych*

ZORMANOVÁ L. *Student's motives for attending e-learning master's degree courses*, „International Journal of Research in E-learning“, vol.6, nr.1, 2020, s.1-18

ZORMANOVÁ L. *Factors influencing the choice of pedagogy study programme among Czech students in blended learning*, „Edukacja“, 2019, nr 2, s. 76-84

ZORMANOVÁ L. *Models of Distance Learning in Higher Education*, „International Journal of Research in E-learning“, vol. 3 (1), 2017, s. 49-62

ZORMANOVÁ L. *The Advantages and Disadvantages of Distance Learning at University through the Eyes of Adult Students Using this Form of Study*, „Journal of Human Dignity and Wellbeing“, 2018, nr 1, s. 67-87

ZORMANOVÁ L. *The comparison of distance learning between the Czech Republic and other European countries*, „International Journal of Research in E-learning IRJEL“, University of Silesia in Katowice: Katowice-Cieszyn, 2 (1), 2016, s. 49-62. ISSN 2451-2583.

ZORMANOVÁ L. *Evaluating select civics textbooks from the perspective of gender correctness*. „Opinie Edukacyjne PAU - Prace Komisji do Oceny Podręczników Szkolnych“. (Polska Akademia Umiejętności), 15, 2017, s.145-156

ZORMANOVÁ L. *Badania podręczników w Czeskiej Republice i poza nią*. „Opinie edukacyjne PAU“, Kraków, w. Tom XII, 2014. ISSN 1733-5175.

#### *Rozdziały w monografiach*

ZORMANOVÁ L. *Pros and cons of distance education at the University of Humanities and Economics in Lodz as perceived by the students – a case study W: E-learning. Effective Development of Teacher's Skills in the Area of ICT and E-learning*. Red. E. SMYRNOVÁ-TRYBULSKÁ, vol. 9. Katowice –Cieszyn, Uniwersytet Slaski, 2017, s. 19-29. ISBN 978-83-60071-86-1

ZORMANOVÁ L. Distance education in European countries W: *E-learning Methodology – Implementation and Evaluation*. Red. E. SMYRNOVÁ-TRYBULSKÁ., vol. 8. Katowice –Cieszyn, Uniwersytet Śląski, 2016. s. 181-193. ISBN 978-83-60071-96-0.

ZORMANOVÁ L. Distance Learning in European Higher Education W: *Distance Learning, Simulation and Communication*. Red. M. Hrubý M., 2017, Brno, 2017, Univerzita Obrany, str. 223-229.

#### *Skrypty uniwersyteckie*

ZORMANOVÁ L., PECINA P. *Seminář z didaktiky praktického vyučování pro technické obory (Seminarium z dydaktyki nauczania praktycznego na kierunkach technicznych)*. Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, 2013.

#### **Pedagogika wielokulturowa**

Pod wpływem sytuacji rodzinnej, kiedy zapisałam córkę do szkoły podstawowej z polskim językiem nauczania, zaczęłam zajmować się kwestią polskiej mniejszości narodowej i szkół z polskim językiem nauczania na Zaolziu. W tym obszarze wpływ na mnie miały koleżanki z uczelni (UŚ), zwłaszcza Barbara Grabowska, Alina Boruta-Szczurek, których badania nad tożsamością narodową i regionalną mieszkańców Zaolzia tak mnie zafascynowały, że postanowiłam zająć się szerzej tym tematem. Wyniki tych badań opublikowane są m.in. w następujących artykułach w czasopismach: *Tożsamość narodowa i regionalna na Zaolziu oraz Edukacja regionalna w szkołach z polskim językiem nauczania na Zaolziu*. A zagadnieniem tożsamości narodowej i regionalnej mieszkańców Zaolzia zajmuję się również marginalnie w monografii: *Polskie szkolnictwo narodowościowe na Zaolziu*.

Opublikowałam 1 monografię na temat pedagogiki wielokulturowej, 5 artykułów w czasopismach naukowych

#### *Monografia*

ZORMANOVÁ L. *Polské národnostní školství na Zaolší (Polskie szkolnictwo narodowe na Zaolziu)*. Katowice: Uniwersytet Śląski, 2021.

*Artykuły w czasopismach naukowych*

ZORMANOVÁ L. Parental Support of Bilingualism in Children Attending Schools and Kindergartens with the Polish Language of Instruction in Zaolzie. „Chowanna“, 2019, vol. 2, s. 247-264

ZORMANOVÁ L. Tożsamość narodowa i regionalna na Zaolziu. „Podstawy Edukacji”, 2018, vol. 11, s. 171-182

ZORMANOVÁ L. Edukacja regionalna w szkołach podstawowych z polskim językiem nauczania na Zaolziu. „Kwartalnik Edukacyjny”. Historyzm, Regionalizm, Edukacja. 4 (95), PCEN, Rzeszów 2018. ISSN 1230-7556, s. 43-52

ZORMANOVÁ L. Polish schools in the territory of Cieszyn Silesia in the 19th and in the beginning of the 20th century. „Historia scholastica“, 2/2017, s. 39-50

ZORMANOVÁ L. Polish National School System in Teschen Silesia in 17<sup>th</sup>–19<sup>th</sup> Centuries. “Biuletyn Historii Wychowania,” 36/2017, str. 39-50.

## **6. Informacje o osiągnięciach dydaktycznych**

W swojej karierze zawodowej uczyłam i nadal uczę następujących przedmiotów: pedeutologia, pedagogika ogólna, dydaktyka ogólna oraz współczesne kierunki pedagogiczne. Erudycja zawodowa i doświadczenie pedagogiczne znalazły odzwierciedlenie w stworzeniu 2 podręczników akademickich.

Do tej pory wypromowałam 28 prac licencjackich, 73 prace magisterskie. Byłam również recenzentem 72 prac licencjackich i magisterskich.

Chcę kontynuować i rozwijać swoją działalność naukową i dydaktyczną, a w mojej działalności naukowej skupiam się głównie na obszarze szkół z polskim językiem nauczania na Zaolziu.

Nieustannie staram się poszerzać swoją wiedzę i umiejętności zawodowe. W 2018 roku ukończyłam studia podyplomowe na AHE na kierunku Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna.

## 7. Inne istotne informacje dotyczące działalności naukowej

### *Realizacja projektów naukowo-badawczych*

Powstanie pracy doktorskiej zostało wsparte w 2007 i 2008 r. w ramach projektu na Wydziale Pedagogiki Uniwersytetu Masaryka w celu wsparcia realizacji badań doktorskich (projekty Porównanie aktywności i ocen szkolnych chłopców i dziewcząt w kształceniu w szkole podstawowej MUNI 41/V40/2007 i Porównanie aktywności chłopców i dziewcząt w ramach wychowania obywatelskiego w szkole podstawowej MUNI/41/058/2008), a także w 2008 roku została wsparta w ramach projektu Uniwersytetu Masaryka w celu wsparcia realizacji badań doktorskich, chodziło o **program rektora wspierający czynności twórcze studentów** (projekt Porównanie aktywności chłopców i dziewcząt i aktywizującej czynności nauczycieli w edukacji w ramach wychowania obywatelskiego na II stopniu szkoły podstawowej MUNI / 41 / D0011 / 2008).

W latach 2017-2015 byłam współbadaczem projektu **Nauczyciele dla doświadczenia (Učitelé na zkušení)**. Projekt Nauczyciele dla doświadczenia (w języku angielskim: Mobility for pre-scholteachers) był projektem, którego celem było zorganizowanie 8 cykli tygodniowych praktyk zawodowych za granicą, każdy dla 8 nauczycieli i dyrektorów przedszkoli w przyjmującej placówce zagranicznej. Dodatkowo każdy staż odbywał się w jednym z 8 krajów UE. Nauczyciele i dyrektorzy przedszkoli mogli wypróbować jedną z 8 metod nauczania objętych tym projektem. Uczestnicy podzielili się następnie doświadczeniami zdobytymi podczas stażu, i to na wspólnych warsztatach oraz na konferencji projektu. Projekt został zrealizowany przez firmę edukacyjną ALVIT – innowacje i kształcenie sp. z o.o. Tutaj pracowałam jako metodyk. Zakres mojego stanowiska pracy obejmował realizację i organizację staży, organizację i prowadzenie warsztatów, pisanie publikacji zawierającej wyniki i rezultaty projektu. Dorobkiem projektu była następująca publikacja: ZORMANOVÁ L. *Srovnání vzdělávacích systémů vybraných evropských zemí* (Porównanie systemów edukacyjnych wybranych krajów europejskich). Praga: UJAK, 2018.

Obecnie (2020-2022) realizuję **projekt w ramach projektów dla indywidualnej działalności badawczej wspieranych przez Instytut Pedagogiki UŚ**. Celem projektu

jest przeprowadzenie badań porównawczych (porównań międzynarodowych) i historyczno-porównawczych. W swoich badaniach skupiam się na zawodzie nauczyciela i stosunku do pracy nauczyciela u studentów pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej w Polsce i w Republice Czeskiej. Badania skupiają się na czynnikach wpływających na wybór kierunku studiów oraz stosunku studentów do zawodu nauczyciela wyrażonymi motywami wyboru studiów. Na podstawie wybranych czynników (prestż zawodu, społeczne znaczenie zawodu, zainteresowanie pracą z dziećmi itp.) wśród badanych studentów identyfikowane są motywy, które odegrały rolę w wyborze kierunku studiów. Głównym celem badań jest analiza postaw czeskich i polskich studentów wobec zawodu nauczyciela. W ramach badania posłużono się kwestionariuszem badawczym, który powstał poprzez modyfikację kwestionariusza badawczego prof. PhDr. Marty Klímovej, DrSc. z 1973 roku. Marta Klímová prowadziła badania wśród studentów kierunków pedagogicznych. W kwestionariuszu badawczym zostały wykorzystane części kwestionariusza Marty Klímovej, ale te części zostały zaktualizowane ze względu na zmieniające się warunki w szkolnictwie i zmiany polityczne. Grupę badawczą stanowili czescy studenci Uniwersytetu Masaryka na III roku studiów licencjackich Pedagogiki przedszkolnej oraz III i V roku studiów Pedagogiki wczesnoszkolnej i studenci Uniwersytetu Śląskiego na III roku studiów licencjackich Edukacji wczesnoszkolnej i wychowania przedszkolnego i II roku studiów magisterskich Edukacji wczesnoszkolnej i wychowania przedszkolnego.

Obecnie (2020-2022) jestem współbadaczem projektu **Seniorzy – Nosiciele pamięci historycznej XX wieku: kształcenie na odległość trzeciego wieku w naukach historycznych w okresie pandemii COVID-19 (Senioři – nositelé historické paměti 20. století: distanční vzdělávání třetího věku v historických vědách v éře pandemie COVID-19)**, wspieranym przez TAČR (Agencja Technologiczna Republiki Czeskiej), który jest realizowany przez Instytut Masaryka i Archiwum Republiki Czeskiej. Tutaj pracuję jako ekspert ds. edukacji. Głównym oczekiwanym rezultatem są treści audiowizualne o charakterze dydaktycznym, umieszczane na portalu internetowym, łączącym statyczne i dynamiczne strony internetowe. Projekt graficzny stron internetowych i jego układ zostanie dostosowany do starszych użytkowników, zwłaszcza

w postaci podstawowych elementów (wielkość i wysoki kontrast czcionek, przycisków lub obrazów), oszczędnego komponentu tekstowego, ogólnej przejrzystości, minimalizmu i przejrzystej nawigacji. Jednocześnie w wyznaczonym czasie do dyspozycji seniorów będą webmasterzy z szeregów zespołu badawczego, którzy w razie potrzeby udzielą im pomocy w pracy z portalem i jego zawartością. Każdemu z czterech podstawowych obszarów tematycznych zostaną poświęcone dwa filmy instruktażowe, 26-minutowy film dokumentalny i 8-minutowy film instruktażowy, zamieszczonym na portalu internetowym. Na portalu internetowym będą zamieszczone również materiały pokrewne, takie jak pytania do dyskusji na dany temat, karty pracy, quiz mający na celu powtórzenie treści filmów lub rekomendacje do innych wysokiej jakości zasobów internetowych, ale także drukowanej literatury fachowej, popularno-naukowej, beletrystycznej i filmowej czy produkcja seryjna. Ponieważ w dokumentach znajdują się również autentyczne miejsca wspomnianych wydarzeń historycznych, doradzimy Państwu wizytę w tych miejscach i skierujemy do lokalnych instytucji pamięci, zwłaszcza muzeów. Zawartość portalu internetowego zostanie stworzona przez zespół badawczy, zgodnie z zadaniem projektu i dostosowana do jego użytkowników. Przygotowanie portalu internetowego zostanie powierzone firmie zewnętrznej. Wybrani członkowie zespołu zajmą się edycją serwisu, zwłaszcza wstawianiem treści i regularną aktualizacją jego zawartości. Dynamiczna strona internetowa posłuży jako forum dyskusyjne, na którym użytkownicy będą mogli dyskutować o materiałach dydaktycznych, odpowiadać na pytania na dany temat lub dzielić się wspomnieniami, doświadczeniami i opiniami. Na forum będzie można udostępniać innym użytkownikom odpowiednie dokumenty tekstowe, wizualne i audiowizualne, które nie są objęte prawami autorskimi osób trzecich, aby zachęcić seniorów do aktywnego podejścia. Aby zachować kultywowany ton dyskusji i uniknąć osobistych ataków lub wulgaryzmów, wpisy będą podlegać zatwierdzeniu przez redaktorów witryny. Podobnie forum będzie oczywiście zabezpieczone przed wkładami robotów.

## 7. Informacje scjentometryczne

Do 2017 r. pracowałam na uczelniach w Republice Czeskiej, potem w Polsce, więc do 2017 r. będę dzielić swoją pracę według Impact Factor, a od 2017 r. będę prezentować swoją pracę według punktów przyznanych przez MNiSW.

Działalność publikacyjna do 2017 roku

Monografie przed uzyskaniem stopnia doktora	1 współautorstwo
Monografie po uzyskaniu stopnia doktora	2
Rozdziały w monografiach w języku czeskim przed uzyskaniem stopnia doktora	7 (z tego jedno współautorstwo)
Rozdziały w monografiach w języku angielskim po uzyskaniu stopnia doktora	2
Rozdziały w monografiach w języku czeskim/polskim po uzyskaniu stopnia doktora	2
Artykuły w czasopismach naukowych w języku czeskim/polskim po uzyskaniu stopnia doktora	8
- z tego w bazie danych ERIH+	4
Artykuły w czasopismach naukowych w języku angielskim po uzyskaniu stopnia doktora (wskazane w bazie danych Erih+)	1

Działalność publikacyjna od 2017 roku (liczba uzyskanych punktów)

2017	59
2018	121
2019	65
2020	80
2021	100

W Google Scholar zarejestrowano 570 cytatów z opublikowanych prac. Najczęściej cytowane publikacje to: monografie Výukové metody v pedagogice (Metody nauczania w pedagogice)

(254 cytowania), monografia Obecna didaktika (Dydaktyka ogólna) (251 cytowania), monografia Metody a formy aktivní práce (Metody i formy pracy czynnej) (71 cytowania) oraz monografia Didaktika dospělých (Dydaktyka dorosłych) (43 cytowania).

*Lucie Tománek*  
.....  
(podpis wnioskodawcy)